

2. Закревська Т.О. Щодо поняття охорони прав, свобод та законних інтересів свідка у кримінальному процесі // Юридичний науковий електронний журнал. - № 2, том 2/2020. – С. 60-63.
3. Литвинов В. Форми охорони прав, свобод та законних інтересів учасників досудового розслідування// Sciences of Europe # 98, (2022). – С. 29-33.

Калітіна Вероніка Олексіївна
Науковий керівник – канд. істор. наук, проф. Міносян А.С.
Державний біотехнологічний університет

ПРАВА ДИТИНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Війна завдає труднощів не лише дорослим, а й найбеззахиснішим членам нашого суспільства – дітям. Діти як частина цивільного населення, користуються правами, що закріплені в Конвенції про права дитини, стають особливо вразливими в умовах війни.

Метою нашого дослідження є вивчення наступних питань: Міжнародний захист дітей під час воєнного стану; Воєнні злочини проти дітей, які вчиняє російська армія в Україні; Механізми притягнення до відповідальності російських воєнних злочинців; Покарання винних у дитячих стражданнях;

Актуальність даного дослідження полягає в мобілізації дій світового співтовариства щодо забезпечення дотримання прав дітей в умовах російської армії проти України.

З моменту початку агресії Росії проти України діти на сході країни стали одними з найбільш постраждалих. Конфлікт забирає звичайне дитинство, залишаючи дітей зневіреними, вразливими та соціальнонезахищеними. Одним із ключових аспектів розгляду дитячого благополуччя в умовах бойових дій є загальне підвищення ризику втрати здоров'я та життя. За даними Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, станом на 11 листопада 2023 року внаслідок війни в Україні загинуло понад 300 дітей, а понад 600 поранено. Крім того, понад 2 мільйони дітей були змушені покинути свої домівки. Іншим питанням є доступ дітей до освіти. За даними ООН, понад 200 тисяч дітей не можуть отримувати повноцінну освіту через обмежену доступність, обмежені умови та закриття багатьох шкіл на тимчасово окупованих територіях. Третім ключовим питанням є фізична та психологічна безпека дітей. На сході України спостерігаються постійні обмеження свободи та безпеки дітей. Діти живуть під загрозою насильства та вимушеного рекрутування бойовиків та інших злочинних груп.

Як же ж міжнародне право захищає дітей в умовах війни? Міжнародне право надає конкретні заходи для захисту дітей під час воєнного стану. Одним із ключових є Конвенція про права дитини (КПД), прийнята в 1989 році, яка стала основним міжнародним інструментом захисту прав дітей у сфері життя, включаючи умови всього воєнного конфлікту. Однак, незважаючи на існуючі

норми, реалізація цих прав може бути складною в реальних умовах воєнного конфлікту. На даний час міжнародні організації не визнають російську агресію проти України справжньою війною, адже за їхніми словами росія не оголошувала Україні війну. Тому на цій підставі вони притримуються думки, що на нашій території відбувається збройний конфлікт. Але ми всі бачимо як ворог знищує не тільки інфраструктурні об'єкти, а й б'є по мирному населенню, б'є по майбутньому України – дітям. Притягнення російських військових злочинців до відповідальності є ключовим аспектом забезпечення прав дитини в умовах війни. Міжнародні трибунали, національні суди та інші механізми повинні вступати до розслідування військових злочинів, зокрема тих, які стосуються дітей, і вони мають бути притягнуті до відповідальності. Проте, слід врахувати, що притягнення військових злочинців до відповідальності може бути складним, особливо коли держави-члени не співпрацюють або намагаються запобігти розслідуванню. Розслідування та судові процеси можуть зайняти тривалий час, і успішність залежить від політичного, юридичного та міжнародного контексту. Щоб це сталося ми повинні об'єднати наші сили, повпливати на органи влади та домогтися того щоб злочинці були покарані. Важливо, щоб покарання було справедливим та відповідало тяжкості злочину, адже страждання дітей це найсильніший біль для кожного з нас.

Отже, забезпечення захисту прав дитини в умовах війни - це не тільки юридичний, але й моральний обов'язок міжнародного співтовариства. Більш активна співпраця країни, міжнародних організацій та громадянського суспільства може гарантувати, що найменші захищені члени суспільства не будуть жертвами воєнного конфлікту.

Камишанська Дар'я Романівна
Науковий керівник – канд. юрид. наук, доц. Топоркова М.М.
Державний біотехнологічний університет

РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЮРИДИЧНІЙ СИСТЕМІ

Спостереження за роллю штучного інтелекту в сучасній юридичній системі підтверджує, що ця технологія стала важливою складовою для багатьох юристів, надаючи нові можливості та відкриваючи нові перспективи.

Розглянемо ключові аспекти, які визначають роль штучного інтелекту в юридичній сфері:

Навчання майбутніх юристів: Штучний інтелект стає ідеальним інструментом для навчання майбутніх фахівців. Він допомагає юридичним студентам адаптуватися до інновацій та знайомить з передовими практиками.

Аналіз правових кейсів та прецедентів: Системи штучного інтелекту мають здатність аналізувати великі обсяги правових документів та рішень, що допомагає юристам швидше та ефективніше вирішувати справи.